

KESKKONNAMINISTERIUM

Narva jõe kalastiku seiremetoodika testimine ja arendamine (tegevus C. 13)

Vahearuanne 2.0

Tartu 2021

Aruande koostajad: Einar Kärgenberg, Mart Thalfeldt (Keskkonnaagentuur). Välitöid viidi läbi koostöös Eesti Loodushoiu Keskusega, Eesti Maaülikooliga ja Heinard Kiigega.

Aruanne on valminud LIFE IP CleanEST projekti raames, mida rahastavad Euroopa Komisjoni LIFE programm ja Eesti riik. LIFE programmi rahastusleping nr LIFE17 IPE/EE/000007. Aruanne kajastab autorit seisukohti ja Euroopa Komisjon ei vastuta sisu kasutamise eest.

Sisukord

Summary	4
Sissejuhatus	5
1. Üldistatud metoodika ja tulemused	6
2. Narva jõe alamjooks	8
3. Narva jõe ülemjooks	18
4. Narva veehoidla	24
Kokkuvõte	29

Summary

This report discusses the results of testing and developing the methodology for monitoring fish in the Narva River. Monitoring was carried out for three years, the monitoring areas were divided into three areas - the river section from the Narva Reservoir to the mouth of the Narva River (except for the dry river bed), the Narva Reservoir and the river section upstream from it.

A total of 35 fish species were recorded during the monitoring, including 35 species in the lower reaches, 21 in the upper reaches and 18 in the reservoir. Of all registered specimens, roach made up 24%, perch 18%, white bream 16%, bleak 11%; the most numerous (1-6%) were, in descending order of abundance, ruff, rudd, gudgeon, bream, tench, three-spined stickleback, round goby and pike. 0.01-1% of the registered specimens were eel, spined loach, giebel carp, crucian carp, zander, burbot, nine-spined stickleback, salmon, sea trout, smelt, sunbleak, ziege, whitefish, river lamprey (in addition to ammocoetes), ide, dace, stone loach, chub, asp, vimba bream, weatherfish and bullhead. The most common species were perch, pike, giebel carp, ruff, crucian carp, bream, tench, burbot, white bream, rudd, gudgeon, roach and bleak – these species were recorded both in the upper and lower reaches, as well as in the reservoir. The species composition and length distribution of the registered specimens depended significantly on the monitoring period, method and location.

In addition to the general description of the fish population of the Narva River, data was collected on which methods, at which times and in which locations different fish species should be monitored in order to be able to assess the status of each fish species in each section of the river as accurately as possible. The collected data will be used in the years 2022-2024, when the status of the fish populations of the Narva River will be assessed and the final development of the assessment methodology will take place.

Sissejuhatus

EL veepoliitika raamdirektiivi kohaselt tuleb saavutada kõikide vete hea seisund. Hea seisund on veekogu selline seisund, mille korral veekogu on võimalikult lähedane oma looduslikule seisundile. Selleks, et veekogu seisundit määrrata, tuleb seisundi erinevaid elemente metoodiliselt hinnata. Üks veekogu seisundit kirjeldav element on veekogu kalastik. Kalastiku seisundi hindamise metoodika põhineb spetsiaalsel kalastiku seirel, antud metoodika on Eesti tingimustele vastavalt väiksemate vooluveekogude jaoks välja töötatud, katsetatud, täiustatud ja rakendatud. Selle rakendamine hõlmab referentstingimuste seadmist, püükide läbiviimist ja hinnangute andmist. Suurte jõgede puhul (Eestis Narva jõgi ja Emajõgi) on kalastiku seisundi hindamise metoodikat üldsõnaliselt kirjeldatud, kuid seda ei ole katsetatud, täiustatud ja rakendatud.

Projekti LIFE IP CleanEst ühe tegevusena vijakse projekti kestel läbi Narva jõe kalastiku seire. Seiretööd jagunevad ajaliselt kahte ossa – aastatel 2019-2021 toimub suurjõgede seiremetoodika¹ testimine ja suuniste andmine metoodika täiustamiseks töö teises tööetapis (2022-2024), mil Narva jõe kalastiku seire teostatakse. Käesolev vahearuanne võtab kokku esimese etapi tööde tulemused (aastad 2019-2021, 1. oktoober 2021 seisuga). Tulemused esitatakse vastavalt Narva jõe jagunemisele veekogumiteks ehk Narva jõe alam- ja ülemjooksu ning veehoidla kohta eraldi.

Üheks probleemseks kohaks Narva jõe kalastiku seisundi hindamisel on asjaolu, et Narva jões on seni erakordselt vähe tehtud kalastiku-uuringuid. Ainult jõesilmu kui liigi seisukohalt võib seniseid uuringuid pidada seal piisavateks. See takistab kalastiku seisundile hinnangu andmiseks võrdlustingimuste väljatöötamist¹. Käesoleva aruande koostamisel pöörati sellele puudusele suurt tähelepanu. Lõplikud võrdlustingimused töötatakse välja seisundi hindamise käigus (aastad 2022-2024), kuna selleks ajaks on läbi viidud täiendavaid püüke ja uuringuid ning taustteave Narva jõe kalastiku kohta suurim.

Tööde teostamisel juhindutakse erinevatest seiretööde läbiviimise standarditest (EVS_EN_14011_2003, EVS_EN_14962_2006, EVS_EN_14757_2015), lisaks aruandest „Pinnavee ökoloogilise seisundi hindamismetoodika arendamine ja ajakohastamine“ (Järvekülg ja Pall, 2017) ning tööde teostajate varasematest kogemustest uuritaval veekogul. Keskendutakse vähemuuritud aspektidele ja seirekohtade ning meetoditele, mille rakendamisvõimaluste kohta Narva jões ja veehoidlas on vähem andmeid. Näiteks oli vajalik uute sobilike seirealade leidmine elektripüükide ja mörrapüükide ning nooda- ja võrgupüükideks jaoks, samuti vähemarvukate liikide jaoks seirevõimekuse suurendamine.

¹ Pinnavee ökoloogilise seisundi hindamismetoodika arendamine ja ajakohastamine. R. Järvekülg, P. Pall. Tartu, 2017

1. Üldistatud metoodika ja tulemused

Suurjõgede kalastiku seiremetoodika üks peamisi erinevusi tavapärase jõgede seiremetoodikaga võrreldes on kasutatavate uurimismeetodite hulk. Teisisõnu on tarvis kasutada lisaks elektripügivahendile ka mõrra-, võrgu- ja noodapüüki. Lisaks teisi meetodeid, millele käesolevas aruandes niivõrd ei keskenduta, kuna teadmised nende meetodite kohta antud veekogus on piisavalt head (nt turbikupüük). Nimelt on suurjõgede puhul mastaabid suuremad ja tavapärane elektripüük pole kõikjal efektiivselt rakendatav (nt suure sügavuse tõttu). Oluliseks erinevuseks on ka seirelökude rohkus. Kui väiksemate vooluveekogude puhul piisab hinnangu andmiseks ühest representatiivsest seirelögust, siis suurjõgede seire puhul on tarvis, et püük toimuks kogumi piires mitmetes lõikudes.

Aastatel 2019-2021 teostati Narva jõel püüke mõrdadega, nakkevõrkudega (nii mitmeseksiooniliste kui ka suuresilmaliste võrkudega), elektripüügiagregaadiga, noodaga ning jõesilmu turbikutega. Püütud isenditel määratli liik, mõõdeti täispikkus (harvem määratli pikkusklass, mõõdeti mass või määratli kõrgem taksonoomiline kuuluvus), suuremad isendid märgistati rännete kindlakstegemise eesmärgil ankurmärgistega (harvem akustiliste telemeetriliste saatjatega). Registreeritud isendid vabastati üldjuhul analüüsü järgselt püügiala lähedusse jökké (seda harvem võrgupüükidel; lisaks koguti osadel liikidelt edasiste analüüside tarbeks otoliite).

Aastatel 2019-2021 registreeriti Narva jões (ja sellega piirnevates ning heas ühenduses olevates vanajõgedes, kanalites jne) kõigi pügivahenditega kokku ligikaudu 12000 isendit (luukalad ja sõõrsuud, edaspidi ühisnimetajaga „kalad“). Registreeriti kokku 35 erinevat kalaliiki, sh 35 alamjooksul (Narva Hüdroelektrijaama paisust allavoolu), 21 ülemjooksul (veehoidlast ülesvoolu) ja 18 veehoidlas. Kõigist registreeritud isenditest moodustas särg 24%, ahven 18%, nurg 16%, viidikas 11%; arvukamat (1-6%) olid veel arvukuselt kahanevas järjekorras kiisk, roosärg, rünt, latikas, linask, ogalik, ümarmudil ja haug. Arvuliselt moodustasid 0,01-1% registreeritud isenditest angerjas, hink, hõbekoger, koger, koha, luts, luukarits, lõhe, meriforell, meritint, mudamaim, nugakala, siig, jõesilm (lisaks silmuvastsed), säinas, teib, trulling, turb, tõugjas, vimb, vingerjas, völdas. Levinumad liigid olid ahven, haug, hõbekoger, kiisk, koger, latikas, linask, luts, nurg, roosärg, rünt, särg ja viidikas – neid liike registreeriti nii ülem- kui alamjooksul, samuti veehoidlas. Koondatud seiretulemused on toodud tabelis 1.

Tabel 1. Aastatel 2019-2021 Narva jõe seiremetoodika testimise käigus registreeritud kalade hulk liikide (taksonite), aastate ja püügialade kaupa.

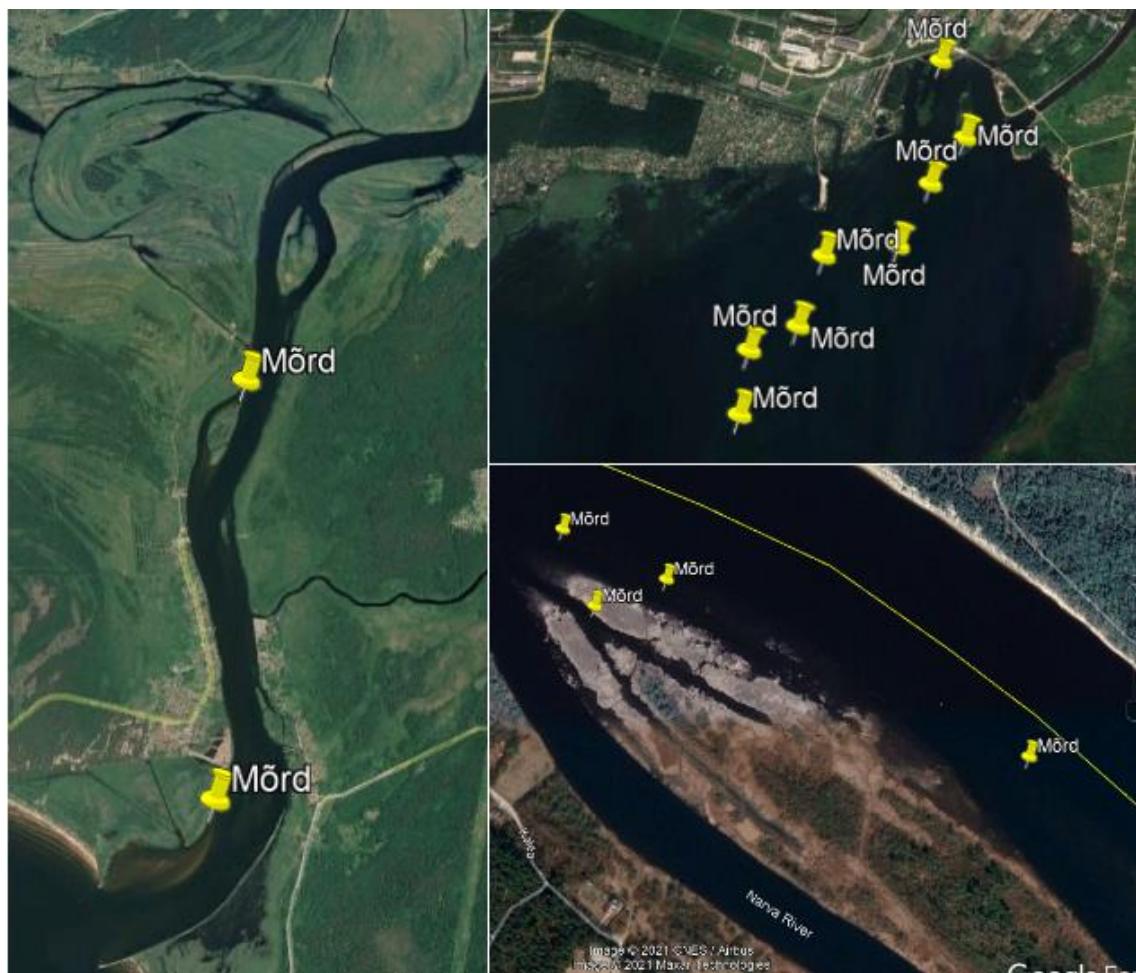
Koh ja aasta	Allveen	Angerjat	Haus	Hink	Hõbekoger	Iðesim	Kaugid=unimudil	Kisk	Koger	Koha	Latikas	Linask	Luts	Luukarits	Mereforseeli	Meritent	Mudamain	Nigulala	Nurg	Ogilik	Rooõisrg	Runt	Sülg	Sümnas	Sulg	Talilng	Turb	Tõljas	Vilihas	Vriimb	Vingerjas	Võldas	Umarmadil	Silmusastme	Kurplane	Kokku (tk)		
Narva jõe alamjooks	701	4	74	65	31	27	20	22	11	26	395	275	1	4	51	2	6	1	1689	244	506	407	1	13	306	4	4	63	4	417	68	1	1	208	94	10	5696	
2019	330	1	14	65	4	23			3	3	74	33		4	1	2			73	77	89	401	13	51	4	4	59	105	1	1	199	94	2	1730				
2020	157	3	59	20	4			3	2	22	253	239	1		50		6	1	1562	167	337	1						4	4	179	67	8	3259					
2021	214	1	7	20	19	6	1	8	3										54	80	6		153				133	1	1	707								
Narva veehoidla	504	16	1		369	5	7	10	9	20							5	212	86	13	6	517	15	1	105										1901			
2021	504	16	1		369	5	7	10	9	20							5	212	86	13	6	517	15	1	105										1901			
Narva jõe ülemjooks	963	36	9	1	330	4	5	12	4	8							1	41	124	112	33	2047	1	1	786	2	3	5							4528			
2019	16		1						1									9	1	32		40							1					101				
2020	131	9	2		111		2	5		8							1	15	7	14	20	621	1				6	2					955					
2021	816	27	6	1	219	4	3	7	3								17	116	66	13	1386	1	780		2	5								3472				
Kokku (tk)	2168	4	126	74	33	27	20	721	20	33	350	296	25	12	51	2	6	6	1	1942	244	716	532	1	52	2870	5	19	64	5	1308	68	3	4	208	99	10	12125
Osakaal (%)	17.88	0.03	1.04	0.61	0.27	0.22	0.16	5.95	0.16	0.27	2.89	2.44	0.21	0.10	0.42	0.02	0.05	0.05	0.01	16.02	2.01	5.91	4.39	0.01	0.43	23.67	0.04	0.16	0.53	0.04	10.79	0.56	0.02	0.03	1.72	0.82	0.08	100.00

2. Narva jõe alamjooks

Kogumi kood: 1062200_4

Selles peatükis käsitletakse Narva linna vahelist ala ning linnast suudmeni jäävat ala. Testiti erinevaid püügiviise potamaalsetel (kaldavöönd, avavesi) ja ritraalsetel aladel, lisaks paadisadama-/kanali tüüpi elupaikades või nende analoogides. Peamiselt testiti mõrra-, võrgu- ja elektripüügi metodikat; lisaks nooda- ja torbikupüüki ning teostati kalade märgistamist erinevat tüüpi märgistega.

Mõrrapüügid toimusid Narva jõe alamjooksul 2019. aasta suve- ja sügisperioodil (juuli kuni novembri lõpp) ning 2020. aasta kevadest kuni sügise lõpuni (aprill kuni detsembri lõpp). Püüti ühe kuni kolme mõrraga (valdavalt kahe mõrraga). Püügialasid korrigeeriti püügi käigus vähesel määral (kokku neli ala), leiti sobivaimad alad edasiseks seireks. Saagikus ja liigiline koosseis sõltus suuresti mõrra püügile asetamise kohast. Kohtade hulk, kus mõrrapüüki oli võimalik teostada, oli piiratud. Püüke teostati vee soodsa voolurežiimiga kohtades Kaunissaare ümbruses (joonis 1).

Joonis 1. Mörrapüükikohad Narva jõe alamjooksul (joonisel paremal all), veehoidlas (paremal ülal) ja ülemjooksul (vasakul).

Narva jõe alamjooksu mörrapüükidel registreeriti 3049 isendit 21st kalaliigist, neist arvukamat olid karplased - nurg, roosärg, latikas ja linask, kes moodustasid saagikusest isendite arvu järgi 82% (tabel 2). Võrdlemisi arvukalt registreeriti mörrapüügil veel ahvenat, harvem särge, haugi, vimba, koha ja hõbekokre. Harva (< 10 is.) registreeriti mörrapüükidel ümarmudilat, tinti, turba, angerjat, kokre, jõesilmu, kiiska, lutsu, lõhet, teibi ja viidikat. Mõrdadega tabati kalu väga erinevas suuruses alates 1,4 cm pikkusest ümarmudilast (oli jäänud kinni mörra võrgusilma) kuni 97-98 cm pikkuste kaladeni (vastavalt haug ja angerjas). Silmuvästsed olid takerdunud põhjasettes olevasse võrgulinasse. Mõrdadega registreeriti mitmeid kalaliike, mida teiste püügivahenditega alamjooksul ei registreeritud (angerjas, luts). Väikeste kalade osas on mörrapüük väheefektiivne, seda puudust kompenseerivad osaliselt elektripüügid.

Tabel 2. Narva jõe alamjooksu mõrrapüükidel Narva jõe seiremetoodika testimise käigus registreeritud kalade hulk liikide (rühmade) ja täispikkuste kaupa (TL, cm). Ad – tähistab suuremõõtmelisi isendeid (valdavalt suguküpset ja taaspüütud kalad). Ülakoma osade pikkuste järel tähistab pikkusvahemikku (’ ±1 cm; ” ±2 cm jne).

Koht, pügivahend ja TL (cm) Narva jõe alamjooks	Arven	Angerjas	Haug	Höbekoger	Iõesilm	Kisk	Koger	Koha	Latikas	Linsask	Luts	Lõhe	Meritint	Nurg	Roosärg	Särg	Telib	Turb	Vidikas	Vimb	Ümarmudil	Silmuvastne	Kokku (tk)	
Mõrrad	218	4	72	22	2	2	3	24	273	271	1	1	5	1578	384	108	1	5	1	58	8	8	3049	
1																							1	
4																							1	
9																							8	
10	1		1						1					1									4	
11									1					5									6	
12	2								7				1	8					1				19	
13	1				1				10				19	1	1								33	
13"													197											197
14	8								24				34	3	7								78	
15	17		1						36				39	14	16								128	
16	19		1						23				56	16	8			1	17				141	
17	24				1				10				54	36	9	1			18				153	
18	26		2						9				2	51	55	9			5	1			160	
18"													750											750
19	17		1			1	9						58	40	16				9	1			152	
20	15		1		1		2	3					1	58	30	12			1				124	
21	16						1	3					1	34	38	10			2				105	
22	12				1	3	8	1					29	31	3			1					89	
23	10					1	2	2					24	25	4								68	
23"													128											128
24	10		1			1	5	1					16	21	1								56	
25	7		2						7				5	20	4									45
26	12	2	1			1	1	4					4	13	2								40	
27	7		1			3	3	2					3	14	1								34	
28	3	2	1			3	3	11					2	9	4	1		1					40	
29	2		1			1	2	2					1	7									16	
30	3	3		1		4	8						2	3	1	1							26	
31	2			1				3	10				4										20	
32	2							5	15														22	
33		1	1				1	3	26					1									33	
34		1	1	1			1	10	20														34	
35		2	1	1				5	22					1									32	
36		1		2				5	17														25	
37		1	1	4				5	16														27	
38		2	2			1	8	20						1									34	
39		1						5	11														17	
40		1					1	6	9														17	
41		1						5	1														7	
42		2				3	1		1														7	
43		2						1	1														4	
44		2					4	4															10	
45		1					4	2															7	
46		1						3															4	
47		3					4	1															8	
48		1					3	1															5	
49		1						4															5	
50					1	2																	3	
52		3				3																	6	
53		2				3		1															6	
54		4					1																5	
55		1					4																5	
56		2																					2	
57		2																					2	
58		1						1															2	
60		2				1	2																5	
62		1					1																2	
63		1																					1	
64		2																					2	
65		1																					1	
67		2																					2	
68		3																					3	
69		1																					1	
70		4																					4	
74		1																					1	
80		1																					1	
83		1																					1	
89		1																					1	
92		1																					1	
93		1																					1	
94		1																					1	
95		1																					1	
97		1																					1	
98		1																					1	
ad									63					4									67	
Kokku (tk)	218	4	72	22	2	2	3	24	273	271	1	1	5	1578	384	108	1	5	1	58	8	8	3049	
Kokku (tk)	7.15	0.13	2.36	0.72	0.07	0.07	0.1	0.79	8.95	8.89	0	0	0.2	51.8	13	3.5	0	0.16	0	1.9	0.3	0.3	100	

Elektripüüke teostati Narva jõe alamjooksul 2019. aasta suvel ja sügisel (juuni-november) ning 2021. aasta suvel (august). Püüti päeval ajal jõe kaldaalal, vooluveekogu puhul vastuvoolu kahlates. Uuringuaastatel teostati püüke kogu alamjooksu ulatuses (joonis 2). Hinnati alade sobivust edasiseks seireks. Kalade saagikus ja liigiline koosseis sõltus suuresti püügipaigast ning -ajast.

Joonis 2. Elektripüükohad Narva jõe alamjooksul (joonisel vasakul ülal), veehoidlas (all) ja ülemjooksul (paremal ülal).

Narva jõe alamjooksu elektripüükidel registreeriti 1624 isendit 26st kalaliigist (tabel 3). Lisaks kaladele registreeriti jõevähk ja järvekonn. Arvukaimad liigid olid rünt, ahven ja ümarmudil, kes moodustasid saagikusest isendite arvu järgi 79%. Suhteliselt arvukamalt registreeriti elektripüügil veel (kahanevas

järjekorras) viidikat, roosärge, ogalikku, särge, hinku, turba, nurgu, kaugida-unimudilat, säinast ja latikat. Vähesel määral (< 10 is.) registreeriti elektripüükidel kokre, hõbekokre, trullingut, jõesilmu (sh vastseid), linaskit, meriforelli, haugi, lõhet, vimba, vingerjat ja võldast. Ajuti (valdavalt juunikuus) polnud väiksemõõtmelised isendid liigini määratavad (küll aga sugukonnani, tabelis ühisnimetaja „karplane“). Elektriagregaadiga registreeriti alamjooksul mitmeid kalaliike, mida teiste püügivahenditega seal ei registreeritud – hink, kaugida-unimudil, luukarits, forell, rünt, säinas, trulling, vingerjas, võldas. Elektri- ja mõrrapüügid ei anna kalastikust täit ülevaadet, vajalik on täiendavate meetodite kasutamine (sh püügid nakkevõrkudega).

Tabel 3. Narva jõe alamjooksu elektripüükidel Narva jõe seiremetoodika testimise käigus registreeritud kalade hulk liikide ja pikkuste kaupa (TL, cm).

Koht, püügivahend ja TL (cm)	Ahven	Haug	Hink	Hõbekoger	Jõesilm	Kaugida-unimudi	Koger	Latikas	Linask	Luukarits	Lõhe	Meriforell	Nurg	Ogalik	Roosärg	Rünt	Säinas	Särg	Teib	Trulling	Turb	Vidikas	Vimb	Vingerjas	Võldas	Ümarmudil	Karpiane	Silmuvastne	Kokku (tk)	
Narva jõe alamjooks																														
Elektriagregaat	270	1	65	7	3	20	8	12	2	4	1	2	44	77	110	404	13	72	3	4	57	146	1	1	1	200	94	2	1624	
1																										1	85		86	
2																										24	4		99	
3	17						2	1	2		1		7		91	7		3			16	4				39	5		195	
4	1	2					6	4	3		1		6		4	17	1	2			13	27				44			131	
5	21						3	2	1		1		11	1	1	23	1	4			4	98				43			214	
6	49	4	1				3	1		1			3	8		232		10		1	7	1				30			351	
7	148	13	2				1	2					10	3		8	4	11			6	1			1	14			224	
8	8	14	1					2			1		5		3	18	4	18		1	2	3	1			5			86	
9	1	15	1				1	1					2		2	76		12	2		1	7							121	
10	12	12	1				2									12	2	4	1	2	2	1							51	
11	3	5					1									7	1	2			1					1	21			
12	5															2		1			3	2				1	14			
13	1														1	1	1				1						5			
14							1								1		3										5			
15	1														1												2			
16			1																	1							2			
17	2							1							1		1										5			
19																				1							1			
21																				1		1					2			
24	1																										1			
29							1						1														2			
34							1																				1			
35							1																				1			
38									1																		1			
47													1														1			
48		1																										1		
65													1															1		
Kokku (tk)	270	1	65	7	3	20	8	12	2	4	1	2	44	77	110	404	13	72	3	4	57	146	1	1	1	200	94	2	1624	
Osakaal (%)	17	0.1	4	0.4	0.2	1.2	0.5	0.7	0.1	0.2	0.1	0.1	2.7	4.7	6.8	25	0.8	4.4	0.2	0.2	3.5	9	0.06	0.1	0.1	12	5.8	0.1	100	

Võrgupüüke teostati Narva jõe alamjooksul 2020. aasta sügisel (oktoober-november) ja 2021. aasta augustis. Püüti Nordic tüüpi seirevõrkudega, täiendavalt kasutati suuresilmalisi nakkevõrke (sõlmest sõlmeni mõõt valdavalt 80 mm, harvem 90 mm). Püüke viidi läbi paiguti kogu alamjooksu ulatuses, sh

piirnevates ja heas ühenduses olevates veekogudes (joonis 3). Hinnati alade sobivust edasiseks seireks. Alamjooksul on kohtade hulk, kus nakkevõrgupüüke saab efektiivselt läbi viia, küllaltki piiratud. Võrgupüügi üheks peamiseks eesmärgiks oli telemeetrilise märgistamise tarvis kalade püük (lõhe), lisaks võrgupüügikohtade sobivuse testimine. Neist kahest aspektist lähtus ka osade püügiaegade ja -kohtade valik. Võrreldes standardiga vähendas see püügiaja kestvust ja suurendas võrkude kontrollimise sagedust. Linna ujulas läbi viidud võrgupüükidel oli standardile vastav püügiaja kestvus.

Joonis 3. Võrgupüügikohad Narva jõe alamjooksul (joonisel paremal all), veehoidlas (paremal ülal) ja ülemjooksul (vasakul all).

Võrgupüükidel registreeriti alamjooksul 963 isendit 21st kalaliigist (tabel 4). Kalastiku koosseis võrgupüügil sõltus väga oluliselt püügijast, samuti püügikohast. Võrgupüükidel domineeris saagis arvuliselt viidikas, ahven, ogalik ja särg (kokku 81%). Suhteliselt arvukamalt registreeriti veel nurgu, kiiska, lõhet, roosärge ja latikat. Tunduvalt harvem (< 10 is.) vimba, rünti, hõbekokre, jõesilmu, koha ja linaskit; ühe isendiga olid esindatud haug, meritint, nugakala, siig ja turb. Võrkudega registreeriti mitmeid kalaliike, mida teiste püügvahenditega alamjooksul ei tabatud – nugakala, siig ja tõugjas.

Tabel 4. Narva jõe alamjooksu nakkevõrgupüükidel Narva jõe seiremetoodika testimise käigus registreeritud kalade hulk liikide ja pikkuste kaupa (TL, cm).

Koht, püügivahend ja TL (cm)	Ahven	Haug	Höbe koger	Jõesilm	Kiisk	Koha	Latikas	Linsk	Lõhe	Meritint	Nugakala	Nurg	Ogalik	Roosäig	Rünt	Silg	Särg	Turb	Tougjas	Viidikas	Vimb	Kokku (tk)
Narva jõe alamjooks	213	1	2	2	20	2	10	2	49	1	1	67	167	12	3	1	126	1	4	270	9	963
Nakkevõrgud	213	1	2	2	20	2	10	2	49	1	1	67	167	12	3	1	126	1	4	270	9	963
5	2				5						2	21		1						12		43
6	21				4						98		1		2					25		151
7	119				1						4	47			11					6		188
8	9				6						1	1			31					7		55
9	1				4	1					6			1	18				14		45	
10	22										26		1		7					10		66
11	13					1					10		1		24				12	1	62	
12	5					2					7		5		12				26		57	
13	3					2					4		4		6				52	2	73	
14	3					2					1		1		8				55	1	71	
15	2					1					1				3				41	2	50	
16	2					1					1				2				8	1	15	
17	2										1		1		1				2		7	
18	1					1															2	
19	1																				1	
20	2										1	1									4	
21	1										1				1						3	
23	1																				1	
25																				1	1	
26	1																				1	
27	2																				2	
28											1										1	
29															1						1	
30																1				1	2	
31		1													1						2	
32		1														1					2	
33			1																		1	
34		2																			2	
35																2					2	
36	1																				1	
37			1																		1	
39				1																	1	
48				1																	1	
50						1															1	
54						1															1	
56						1															1	
57						1															1	
58						2															2	
59						1															1	
60						1															1	
61						1															1	
62						1															1	
63						2															2	
64						3															3	
65						6															6	
66						2															2	
67						2															2	
68						3															3	
70						1															1	
71						1															1	
72						1															1	
74						1															1	
78						1															1	
82						1															1	
87						1															1	
88						1															1	
90						1															1	
ad						11															11	
Kokku (tk)	213	1	2	2	20	2	10	2	49	1	1	67	167	12	3	1	126	1	4	270	9	963
Osakaal (%)	22.1	0.1	0.21	0.21	2.08	0.21	1.04	0.21	5.09	0.1	0.1	7	17	1.25	0.3	0.1	13	0.1	0.4	28	0.9	100

Narva linna ujulas domineerisid saakides ahven, särg ja viidikas (kokku 81% registreeritud isenditest). Suhteliselt sagedamini registreeriti veel nurgu, kiiska ja roosärge. Üksikutel juhtudel (1-2 isendit) registreeriti latikat, linaskit, haugi, hõbekokre, koha ja rünti (tabel 5). Narva linna ujula kalastiku koosseis viitab, et elupaik funktioneerib analoogselt osaliselt läbivoolele vanajõele. Eripäraselt toimus püügiööl Narva jõega vabas ühenduses olevas ujulas suur veetaseme alanemine (ca 70 cm; HEJ mõju), mis eeldatavasti suurendas kalade aktiivsust ja võrkude saagikust. Selline elukeskkonna häiring pole elustikule soodne, kuid samas sälvis konkreetsel juhul kaladel võimalus ujulast jõkke liikuda. Ka suur sarnasus ujula ja peajõe võrkude saagikuse osas viitab, et ujula ja Narva jõe vaheline ühendus on kalade rännete mõistes hästi funktioneeriv ning asurkonnad on segunenud. Siiski, perioodiline järsk veetaseme alandamine muudab haavatavaks liigid ja vanusrühmad, mis kaldapiirkonna sette- ja taimestikurikastest elupaikadest suurel määral sõltuvad. Nende seas on nii kalade noorjärgud kui ka mitmed kaitsealused liigid.

Tabel 5. Narva linna ujula nakkevõrgupüükidel 2021. aastal registreeritud kalade hulk liikide ja pikkuste kaupa (TL, cm). NB: tegu on väljavõttega tabelist 4.

Koht, püügivahend ja TL (cm)	Ahven	Haug	Höbekoger	Kisk	Koha	Latikas	Limask	Nurg	Roosärg	Rünt	Särg	Viidikas	Kokku (tk)
Narva linna ujula													
Nakkevõrgud	193	1	1	18	1	2	2	45	12	1	98	83	457
5	2			5				2			12	21	
6	21			4						2	25	52	
7	114							4		11	4	133	
8	7			6				1		30	6	50	
9	1			3	1			6		1	14	12	38
10	21							26	1		7	9	64
11	12							6	1		19	9	47
12	3					1			5		8	2	19
13	2							4		2	2	10	
14								1		3		4	
15	2									2	2	6	
16	2											2	
17	1											1	
18	1											1	
21	1											1	
23	1											1	
26	1											1	
27	1											1	
33							1					1	
34			1									1	
36		1										1	
39							1					1	
48					1							1	
Kokku (tk)	193	1	1	18	1	2	2	45	12	1	98	83	457
Osakaal (%)	42	0.2	0.2	3.9	0.2	0.4	0.4	9.8	2.6	0.2	21	18	100

Lisaks eelnimetatud meetoditele teostati alamjooksul ka **torbikupüüke** jõesilmude püügiks. Kuna suuremahuline kogemus jõesilmu püügiks Narva jõe alamjooksul on omandatud juba varasema seire käigus, siis selle metoodikaga püügle suurt röhku ei asetatud. 2019. aasta septembris määratigi jõesilmu saagikuseks Narva jõel 0,04 isendit torbikuöö kohta, mis seni sõõrsuude seires kasutatud tõlgenduse kohaselt näitab madalat arvukust. Samas on see näitaja püügiperioodile kohane (enne jõesilmu peamise rände algust).

Noodapüük suuremõõtmelise noodaga nõuab hea püügiala olemasolu, samuti suhteliselt paljude inimeste samaaegset koostööd. Narva jõe alamjooksul testiti noodapüügi võimekust ja seireala

sobivust 2020. aasta maikuul Kaunissaare ümbruses. Ala sobis selleks suhteliselt hästi. Registreeriti latikaid (TL 31-55 cm), kellest osad olid kudemata emaskalad.

Kalade märgistamine ja taaspüük toimus suurimas mahus Narva jõe alamjooksul, seepärast käitletakse seda tegevust siin peatükis. Elektri-, mõrra- ja võrgupüügil püütud suuremad kalad märgistati ja vabastati püügikohas nende edasiste rännete jälgimiseks. Kasutati kahte tüüpi märgiseid – T-ankurmärgised ja telemeetrilised märgised. Rännete jälgimiseks T-ankurmärgiste abil on oluline kala hilisem püük ja individuaalse numbri tuvastamine märgise pealt. Telemeetriliste märgiste abil toimus kalade rännete jälgimine Narva jõe piires vette sukeldatud automaatsete signaalide vastuvõttjate abil. Kokku märgistati uuringuaja jooksul ankurmärgistega ligi nelisada kala erinevatest liikidest ja telemeetriliste märgistega 30 lõhet. Ankurmärgistega varustati kalu 14st liigist: kõige arvukamalt ($N>100$) märgistati linaskit, lisaks kümneid lõhesid, roosärgi, latikaid, hauge ja ahvenaid. Harva ($N<10$) hõbekokre, nurgu, säinast, särge, turba, lutsu, koha ja ümarmudilat.

Ankurmärgistega kalu taaspüüti valdavalt seire läbivijate endi poolt, tüüpiliselt samadest piirkondadest, kus märgistamised toimusid. Siiski esines selles osas liikidevahelist varieeruvust, mis sõltus omakorda püükide kestvusest erinevates elupaikades. Mõrrapüügipiirkond Kudrukülas Narva jõe alamjooksul sobib hästi linaski koelmu- ja turgutusalaks, mispärast suur hulk märgistatud linaskitest hoidus sellesse piirkonda ning samu isendeid fikseeriti pükides tüüpiliselt nädalate, harva isegi kuu välitel. Samal perioodil registreeriti ka voolavate suguprotktidega linaskeid (juuni lõpus). Sarnaselt linaskile taaspüüti samas piirkonnas sageli roosärgi, kellele antud piirkond sobib samuti hästi koelmu- ja toitumisalaks. Teiste liikide puhul taaspüüti pigem üksikuid isendeid, mispärast üldistusi teha ei saa. Lõhesid märgistati 47 isendit, kuuel korral raporteeriti märgisega lõhe püügist. Lõhe taaspüügid toimusid jõe alamjooksul, püüdjateks olid Eesti ja Vene harrastuskalastajad. Narva jõe alamjooksul püütud, telemeetriliselt märgistatud ja püügialadel vabastatud lõhed lahkusid jõest merre kohe pärast kudemisperioodi lõppu. Suudmes olevad seirejaamad pole neid isendeid rohkem registreerinud, kuid osa kalu võib naasta jõkke käesoleva aasta kudeperioodi hakul või järgnevatel aastatel.

3. Narva jõe ülemjooks

Kogumi kood: 1062200_1

Selles peatükis käsitletakse Narva jõe lähestest veehoidlani jäätavat ala. Testiti erinevaid püügiviise potamaalsetel (kaldavöönd, avavee piirkond) ja ritraalsetel aladel, lisaks paadisadama-/kanali tüüpil elupaikades või nende analoogides (joonis 1). Testiti mõrra-, võrgu- ja elektripüügi metoodikat.

Narva jõe ülemjooksu mõrrapüükidel registreeriti 2318 isendit 10st kalaliigist (tabel 6). Arvukaimad olid särg ja ahven, moodustades saagist kokku 88%. Sagedamini registreeriti veel kiiska (9% isenditest), harvem roosärge, haugi, nurgu ja linaskit, üksikute isenditena ka sääinast, latikat ja hõbekokre. Ainukene kalaliik, mida ülemjooksul mõrraga registreeriti, kuid teiste püügivahenditega mitte, oli hõbekoger.

Tabel 6. Narva jõe ülemjooksu mõrrapüükidel Narva jõe seiremetoodika testimise käigus registreeritud kalade hulk liikide ja pikkuste kaupa (TL, cm). Ülakoma osade pikkuste järel tähistab pikkusvahemikku (' ±1 cm; '' ±2 cm jne).

Koht, püügivahend ja TL (cm)	Ahven	Haug	Höbekoger	Kiisk	Latikas	Linask	Nurg	Roosärg	Säinas	Särg	Kokku (tk)
Narva jõe ülemjooks											
Mõrrad	742	17	1	218	1	6	13	26	1	1293	2318
9	1										1
10	1										1
12										2	2
13				1						1	2
13'''				100							100
14	1			8							9
15	10			5		1			1	17	
15''				100							100
16	67			2			2		13	84	
16''''										30	30
17	169			1			2		24	196	
18	157			1			2		26	186	
18''	40										40
18''''									119	119	
19	120					2	2		64	188	
20	55					2			151	208	
21	39				1	2	1	1	143	187	
22	26					2	3		121	152	
23	14					2	4		112	132	
23''''									383	383	
24	16					1	3		52	72	
25	11	1	1			1	2		17	33	
26	7						3		9	19	
27	3	1					1		5	10	
28	3	1		1			1		2	8	
28''''									15	15	
29	1	2							1	4	
30	1	1				1			2	5	
31	2					2				4	
32	1									1	
33	3									3	
34					1					1	
35		1									1
37		1									1
39		1									1
40		1			1						2
48		1									1
Kokku (tk)	742	17	1	218	1	6	13	26	1	1293	2318
Osakaal (%)	32	0.73	0.04	9.4	0.04	0.26	0.56	1.12	0.04	55.8	100

Narva jõe ülemjooksul viidi läbi **elektripüüke** peajões, vanajõgedes (sh luhaalal ja kanalis), uues paadisadamас ja vanas paadikanalis (joonis 2) Püigid toimusid 2019. aasta sügisel, 2020. aasta kevadel

ning 2021. aasta kevadel ja suvel. Hinnati püügialade sobivust edasiseks seireks. Elektripüükidel registreeriti 1317 isendit 16st kalaliigist (tabel 7). Arvukalt oli püükides esindatud viidikas, ahven ja särg (kokku 82% isenditest). Võrdlemisi sagedamini registreeriti veel rünti, roosärge, haugi, säinast ja nurgu. Vähearvukalt (< 10 isendi) oli püükides esindatud hink, koger, luts, võldas, linask, vingerjas, luukarits ja turb. Elektripüügil registreeriti hulgaliselt kalaliike, mida teiste püügivahenditega ülemjooksul ei tabatud – hink, koger, luts, turb, vingerjas ja võldas.

Tabel 7. Narva jõe ülemjooksu elektripüükidel Narva jõe seiremetoodika testimise käigus registreeritud kalade hulk liikide ja pikkuste kaupa (TL, cm).

Koht, püügivahend ja TL (cm)	Ahven	Haug	Hink	Koger	Linask	Luts	Luukarits	Nurg	Roosärg	Rünt	Säinas	Särg	Turb	Viidikas	Vingerjas	Völdas	Karplane	Kokku (tk)
Narva jõe ülemjooks																		
Elektriagregaat	152	16	9	4	2	4	1	13	79	100	15	140	1	771	2	3	5	1317
2	1		1					20	6		2		1			5	36	
3	3		1					4	52	12	6	1	18				97	
4	21		2					9	5	9	53		174				273	
5	4		2			1			42	3	22		573				647	
6	14								11	1	5		1		1		33	
7	39	2							5	1	4				1		52	
8	58		2			1					2				1		64	
9	3	1	2	1		2			10		1		4				24	
10	1			1							1						3	
11									2	1							3	
12	1	2							3								6	
13											1						1	
14				1							1						2	
15		1				1					2						4	
16		1	1								3						5	
17			1								1						2	
18		2									1						3	
19											4		2				6	
20		2	1								4						7	
21		1									4						5	
22					1			1			12						14	
23											6						6	
24			1								3						4	
25									1	1							2	
26								1									1	
27		2															2	
28										1	1						2	
30		1									1						2	
31											3						3	
33											2						2	
34											1						1	
35			1														1	
36					1												1	
41			1														1	
44			1														1	
49			1														1	
Kokku (tk)	152	16	9	4	2	4	1	13	79	100	15	140	1	771	2	3	5	1317
Osakaal (%)	12	1.2	0.7	0.3	0.2	0.3	0.1	1	6	7.6	1.1	11	0.1	59	0.2	0.2	0.4	100

Võrgupüüke teostati Narva jõe ülemjooksul 2020. aasta kevadel ja 2021. aasta suvel. Püüti Nordic tüüpi seirevõrkudega, täiendavalt kasutati suuresilmalisi nakkevõrke (sõlmest sõlmeni mõõt 65 mm). Püüke viidi läbi Jaama küla vanajõgedes ning peajões aeglasema veevooluga kohtades (joonis 3). Peajõe püügid toimusid standardiga võrreldes lühendatud perioodil, vanajõgedes üle öö. Hinnati alade sobivust edasiseks seireks.

Ülemjooksu võrgupüükidel registreeriti 893 isendit 14st kalaliigist (tabel 8). Kalastiku koosseis võrgupüügil sõltus väga oluliselt püügijast ja püügikohast. Nakkevõrkudega püügil domineeris saagis särg (69% isendite arvu järgi). Tunduvalt harvem tabati teisi liike, neist rohkemal määral (kahanevalt) kiiska, ahvenat, roosärge, säinast, nurgu, viidikat ja rünti. Harva (< 10 is.) registreeriti luukaritsat, latikat, linaskit, haugi, mudamaimu ja teibi. Võrkudega registreeriti kalaliike, mida teiste püügivahenditega ülemjooksul ei tabatud – mudamaim ja teib.

Tabel 8. Narva jõe ülemjooksu nakkevõrgupüükidel Narva jõe seiremetoodika testimise käigus registreeritud kalade hulk liikide ja pikkuste kaupa (TL, cm).

Koht, püügivahend ja TL (cm)	Ahven	Haug	Kiisk	Latikas	Linask	Luukarits	Mudamaim	Nurg	Roosäig	Rünt	Säinas	Särg	Teib	Viidikas	Kokku (tk)
Narva jõe ülemjooks															
Nakkevõrgud	69	3	112	4	4	7	1	15	19	12	17	614	1	15	893
3		1													1
4						2		2			10				14
5						4					1				5
6		2	20			1	1				104		1	129	
7		13	19					1			14		1	48	
8		19	2					1		1	37			60	
9			1					5			23		1	30	
10		1	18					2		1	12			34	
11		1	42					1	1	6	12		2	65	
12		1	6					1	1	3	20			32	
13		2	2					1	1	1	14		4	25	
14		5	2					1			13		4	25	
15		6									11	1	1	19	
16		2		1				1	2		24		1	31	
17			5								35			40	
18		2							1		51			54	
19		3						1	2		71			77	
20									1		1	39			41
21		2									28			30	
22								1	1		16			18	
23		2									1	20			23
24			1						2		16			19	
25									1		11			12	
26									1		2	6			9
27											3	10			13
28											5			5	
29								2			1			3	
30		1									4			5	
31											5			5	
32											1	1		2	
34											1			1	
35	1													1	
36											1			1	
37											1			1	
39			2											2	
43			1								2			3	
44											1			1	
46				1							2			3	
47			1											1	
50				1							1			2	
65		1												1	
70		1												1	
87		1												1	
Kokku (tk)	69	3	112	4	4	7	1	15	19	12	17	614	1	15	893
Osakaal (%)	7.7	0.3	13	0.4	0.4	0.8	0.1	1.7	2.1	1.3	1.9	69	0.1	1.7	100

4. Narva veehoidla

Kogumi kood: 1062200_2

Selles peatükis käsitletakse Narva jõe lähestest veehoidlani jäavat ala. Testiti erinevaid püügiviise potamaalsetel (kaldavöönd, avavee keskosa) ja ritraalsetel aladel, lisaks paadisadama-/kanali tüüpi elupaikades või nende analoogides. Testiti mõrra-, võrgu- ja elektripüügi metoodikat.

Mõrapüügid toimusid Narva veehoidlas 2021. aasta augustis ja septembris. Püügid viidi läbi koostöös Eesti Maaülikooli spetsialistidega. Püügi käigus püügialasid korrigeeriti (kokku kaheksa ala; joonis 1), vaadeldi kalastiku koosseisu varieeruvust erinevatel püügialadel. Püük võimaldas registreerida uuritud perioodil sügavamates veekihtides liikuvald kalu.

Narva veehoidla mõrapüükidel registreeriti 911 isendit 10st kalaliigist, neist arvukamad olid särg, kiisk ja ahven (kokku 84%). Suhteliselt vähemarvukamalt registreeriti veel (kahanevalt) lutsu, haugi, linaskit ja latikat (tabel 9). Üksikute isenditega registreeriti veel hõbekokre ja viidikat. Mördadega registreeriti veehoidlas kaks kalaliiki, mida teiste püügivahenditega seal ei registreeritud (hõbekoger ja luts).

Tabel 9. Narva veehoidla mõrrapüükidel registreeritud kalade hulk liikide ja täispikkuste kaupa (TL, cm).

Koht, püügivahend ja TL (cm)	Ahven	Haug	Höbekoger	Kiisk	Latikas	Linsak	Luts	Nurg	Säig	Viidikas	Kokku (tk)
Narva veehoidla											
Mõrrad	149	15	1	293	3	6	20	101	322	1	911
5					2						2
6					19						19
7		2			49			1			52
8				1				2			3
9		1			45			8	1		55
10		9			64			10	3		86
11		36						40	12		88
12		26		1	3			7	1		38
13		9			99		1	5	3		117
14		18			13			15	33		79
15		8				1		2	35		46
15"									223		223
16		9		1				2	10	1	23
17		12				1		3			16
18		5							1		6
19		3									3
20		2	1				1	1			5
21		3					1	1			5
22		1						1			2
23								1			1
24		2									2
25		1						1			2
28		1				1		1			3
30			1			1					2
31		1									1
32							3				3
34							2				2
35		1				1					2
36		1									1
37						1					1
39		1									1
40							2				2
41							1				1
42		1									1
43		1									1
44							1				1
45		2					3				5
46		1									1
47							1				1
49							1				1
50		1									1
51		2									2
53		1									1
56		1									1
62							1				1
63							1				1
66							1				1
Kokku (tk)	149	15	1	293	3	6	20	101	322	1	911
Osakaal (%)	16.4	1.6	0.1	32.2	0.3	0.7	2.2	11.1	35.3	0.1	100

Elektripüüke teostati Narva jõe veehoidlas 2021. aasta augustis. Püüti päeval ajal veehoidla kaldapiirkondades, samuti väikeste saarte servades (joonis 2). Hinnati alade sobivust edasiseks seireks. Püükidel registreeriti kokku 185 isendit 12st kalaliigist. Arvukaimalt oli püükides esindatud roosärg ja särg (54% isenditest). Suhteliselt sagedamini registreeriti veel viidikat, ahvenat, trullingut ja rünti; üksikute isenditena säänest, kokre, mudamaimu, linaskit, haugi ja nurgu (tabel 10). Elektripüügil registreeriti kaks kalaliiki, mida teiste püügivahenditega veehoidlas ei tabatud – sääns ja trulling.

Tabel 10. Narva veehoidla elektripüükidel Narva jõe seiremetoodika testimise käigus registreeritud kalade hulk liikide ja täispikkuste kaupa (TL, cm).

Koht, püügivahend ja TL (cm)	Ahven	Haug	Koger	Linask	Mudamaim	Nurg	Roosärg	Rünt	Sääns	Särg	Trulling	Viidikas	Kokku (tk)
Narva veehoidla													
Elektrooniline	18	1	3	2	3	1	63	11	6	37	15	25	185
3							45					16	61
4							12	2		8		5	27
5				1			1	5	2	4	3	3	19
6	5				3			3	3	7	5		26
7	5					1			1	4	1	1	13
8	2						1			8			11
9			1					1		2	1		5
10			1					1		1	1		4
11	2	1								1	2		6
12	1		1					2		2	2		8
13	1												1
14	1												1
15							1						1
18				1									1
19	1												1
Kokku (tk)	18	1	3	2	3	1	63	11	6	37	15	25	185
Osakaal (%)	9.7	0.5	1.6	1.1	1.6	0.5	34.1	5.9	3.2	20.0	8.1	13.5	100

Võrgupüüke teostati Narva veehoidlal 2021. aasta augustis. Püüti erinevate Nordic tüüpi seirevõrkudega, täiendavalt kasutati suuresilmalisi nakkevõrke (sõlmest sõlmeni mõõt 65 mm). Püüke viidi läbi sügavamatel ja madalamatel aladel, nii kaldapiirkonnas kui veehoidla avaveelises osa (joonis 3). Hinnati alade sobivust edasiseks seireks. Püük viidi läbi standardist lähtuvalt ehk üle öö.

Võrgupüükidel registreeriti veehoidlas 805 isendit 13st kalaliigist. Saagis domineerisid arvuliselt ahven ja särg (62% isenditest). Suhteliselt sagedamini registreeriti veel viidikat, kiiska ja roosärge, vähesel määral koha ja latikat, üksikute isenditena saadi kokre, linaskit, mudamaimu, rünti ja tõugjat (tabel 11).

Võrgupüügil registreeriti kaks kalaliiki, mida teiste püügivahenditega veehoidlas ei tabatud – koha ja tõugjas.

Tabel 11. Narva veehoidla võrgupüükidel Narva jõe seiremetoodika testimise käigus registreeritud kalade hulk liikide ja täispikkuste kaupa (TL, cm).

Koht, püügivahend ja TL (cm)	Ahven	Kisk	Koger	Koha	Latikas	Linask	Mudamaim	Nurg	Roosärg	Rünt	Särg	Tõugjas	Viidikas	Kokku (tk)
Narva veehoidla														
Nakkevõrgud	337	76	2	7	7	1	2	110	23	2	158	1	79	805
4		1												1
5		6	18								2		1	27
6		52	23	1			2	4			3			85
7		112	6	1				32			7	4	162	
8		52	1		2			22			17	10	104	
9		4	12		3						24	12	55	
10		9	11		2			4	1	2	6	18	53	
11		19	1					16	1		9	17	63	
12		37	1					9			12	11	70	
13		14	1					8			14	3	40	
14		3						7	1		2	2	15	
15		2	1					2	2		10	1	18	
16		2						2	1		7			12
17		3							1		5			9
18		6						2	1		4			13
19		4							2		13			19
20		2									7			9
21		2						1	3		2			8
22		1									4			5
23		2							1		4			7
24		4						1	1		5			11
25		1			1				3		1	1		7
26									1					1
27									2					2
28									1					1
29									1					1
33						1								1
39						2								2
40						2								2
41						1								1
42						1								1
Kokku (tk)	337	76	2	7	7	1	2	110	23	2	158	1	79	805
Osakaal (%)	41.9	9.4	0.2	0.9	0.9	0.1	0.2	13.7	2.9	0.2	19.6	0.1	9.8	100

Kokkuvõte

Käesolevas aruandes võeti üldistavalts kokku Narva jõe seiremetoodika testimise ja arendamise tulemused. Püüke teostati kolme aasta vältel, püügialad jagunesid kolme piirkonda - jõe alamjooks (Narva veehoidlast suudmeni), ülemjooks (Narva jõe lähest Narva veehoidlani) ja Narva veehoidlas.

Narva jõe seiremetoodika testimisel registreeriti kokku 35 kalaliiki, sh 35 alamjooksul, 21 ülemjooksul ja 18 veehoidlas. Kögist registreeritud isenditest moodustas särg 24%, ahven 18%, nurg 16%, viidikas 11%; arvukamat (1-6%) olid veel arvukuselt kahanevas järjekorras kiisk, roosärg, rünt, latikas, linask, ogalik, ümarmudil ja haug. Arvuliselt moodustasid 0,01-1% registreeritud isenditest angerjas, hink, hõbekoger, koger, koha, luts, luukarits, löhe, meriforell, meritint, mudamaim, nugakala, siig, jõesilm (lisaks silmuvästsed), säinas, teib, trulling, turb, töögjas, vimb, vingerjas, võldas. Levinumad liigid olid ahven, haug, hõbekoger, kiisk, koger, latikas, linask, luts, nurg, roosärg, rünt, särg ja viidikas – neid liike registreeriti nii ülem- kui alamjooksul, samuti veehoidlas. Registreeritud isendite liigiline koosseis ning pikkusjaotus sõltus oluliselt nii püügijast, -meetodist kui ka -kohast.

Iga seiratava veekogumi puhul pöörati tähelepanu, kas kõik selles veekogumis eeldatavalt olemasolevad kalaliigid² ja nende erinevad vanus- või suurusrühmad on kasutatavate meetoditega vaatluse alla võetud uuringuperioodil tuvastatavad. Vastavalt sellele informatsioonile saab järelidata, kas seirealade hulk ja asetus on piisavad. Samuti võimaldab see seiret optimeerida. Ilmnes, et kõige hõlpsamalt ehk rohkem kui ühe meetodiga olid köigis kolmes veekogumis erinevad vanus- või suurusrühmad püükides esindatud ahvena, latika, roosärje, särje ja viidika puhul. Teiste liikide korral on tarvis suunatumat lähenemist - sõltuvalt veekogumist mingi kindla testitud püügimethodika, püügiala ja/või püügiaja kasutamine või mitme testitud püügimethodika, püügiala ja/või püügiaja kombineerimine. Teatud vähemarvukalt esindatud liikide puhul on soovituslik nõ püügipingutust suurendada, tehes seda näiteks tavapärase seireaja väliselt huvialuse liigi eeldatavates koondumiskohtades.

Kohati osutusid mõned püügialad või -meetodid ebasobivateks või ebavajalikeks – näiteks registreeriti Narva jõe ülemjooksu mörrapüükidel samu liike (sh erinevaid pikkusrühmi; välja arvatud võõrliik hõbekoger) nagu teiste meetoditega ning seepärast oleks põhjendatud edaspidi selle metodi asendamine kulutõhusamate meetoditega või püügipaiga muutmine. Samas mujal, iseäranis alamjooksul, osutus mörrapüükidel saadav andmestik väga informatiivseks (nt angerja, koha, meritindi

² Pinnavee ökoloogilise seisundi hindamismetoodika arendamine ja ajakohastamine. R. Järvekülg, P. Pall. Tartu, 2017

ja lutsu puhul). Mitmeid tundlikke ja jõe seisundi määramisel esmatähätsaid liike registreeriti vaid elektri- või võrgupüükidel (forell, siig, tõugjas, vingerjas, völdas), röhutades nende meetodite olulisust seirel. Uute seirealade kasutuselevõtt võimaldas leida kinnitust mitme liigi suuremale levikule kui see siiani teada oli (nt vingerja ja kaugida-unimudila leiud Narva jõe alamjooksul). Ebatraditsiooniliste püügiviiside rakendamine (nakkevõrgupüügid HEJ seiskamise ajal) võimaldas haruldasemate kalaliikide registreerimist (nugakala, tõugjas ja osalt ka löhe alamjooksul).

Narva jõe seiremetoodika testimise käigus koguti äärmiselt oluline teadmistepagas Narva jões elutsevate kalaliikide, samuti erinevate püügimeetodite rakendamise ja püügialade kasutamise otstarbekuse kohta. Senised tulemused viitavad, et täiendavat tähelepanu tuleb osutada järgmiste liikide olemasolu registreerimiseks: Atlandi tuur, ojasilm, harjus, lepamaim, tippyviidikas. Neid liike püükidel ei registreeritud. Eraldi lähenemist vajaks angerjas, kuna tegu on majanduslikult väga olulise, samas kriitiliselt ohustatud liigiga. Veelgi on soovituslik spetsiaalsete püükide mahu suurendamine järgmiste kalaliikide või vanusrühmade seisundi täpsemaks hindamiseks: hink (veehoidla), silmuvästsed (alam- ja ülemjooks), koha (ülemjooks), löhe ja forelli noorjärgud (alamjooks), merisiig (alamjooks), tõugjas (kõigis kogumites), vingerjas (kõigis kogumites), kaugida-unimudil (kõigis kogumites) ja völdas (alam- ja ülemjooks). Nimetatud liigid omavad veekogu seisundi hindamisel suurt rolli (või on muul viisil olulised, nt võõrliigid) ja teadmised nende liikide kohta peavad adekvaatse seisundi hinnangu andmiseks olema võimalikult head.